

Anlægsbevilling - Opkøb af jord til naturformål

25/2667 Åben Sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har i budgetaftale 2025 afsat 3 mio. kr. til opkøb af jord til naturformål.

Budgetaftalens bilag beskriver formål, prioritering og konkrete initiativer for udmøntning af puljen.

Forvaltningen er gået i gang med at afsøge muligheder for muligt opkøb af jord til naturformål.

På den baggrund skal der tages stilling til opkøb af jord til naturformål og ændret anvendelse af kommunalt ejet jord samt frigivelse af anlægsbevilling på 3 mio. kr. til opkøb af jord til naturformål.

Den 19. marts 2024 besluttede Kommunalbestyrelsen at ”partierne ønskede en oversigt over alle arealer Norddjurs Kommune ejer, med henblik på at lave en overordnet strategisk tilgang til arealanvendelse, udlægning til natur i henhold til klimaplanen, eventuelt salg samt muligheder for både by- og erhvervsudvikling”. Miljø- og Teknikudvalget vil senere blive præsenteret for en selvstændig sag som ud over udlægning til natur ser på mulighederne for salg af kommunal jord samt muligheder for både by- og erhvervsudvikling.

Budgetaftalen 2025-2028

Opkøb af jord til naturformål, ændret anvendelse af kommunalt ejet jord og partnerskab med private jordejere skal ses som en vigtig del af styrkelse af natur, miljø og klimaområdet i Norddjurs Kommune. Puljen er afsat med formål om at:

- Bidrage til nedbringelse af udslip af drivhusgasser fra dyrkede arealer.
- Forbedre vandkvalitet i åer og søer og dermed også mindske de negative påvirkninger af udløb i Kattegat fra kysterne i Norddjurs Kommune.
- Øget biodiversitet til gavn for planter og dyr.

- Bedre og mere omfattende rekreative muligheder i større naturområder i Norddjurs Kommune til gavn for borgere og turister, herunder skabe naturforbindelser mellem byer, kyst og skove.
- Bidrage til at realisere prioriteterne vedrørende naturarealer i kommuneplanen 2017/2021 og målene i klimahandlingsplanen fra 2023.

Nedenfor er plan for arbejdet med konkrete initiativer i forhold til budgetaftalen.

Privatejede arealer

Privatejede arealer - Opkøb af jord til naturformål omfatter:

1. Private landbrugsarealer i drift, som kan overgå til naturarealer
2. Private arealer der i overensstemmelse med udpegninger i kommuneplanen vil kunne overgå til naturarealer og indgå i de naturkorridorer, som allerede indgår i kommuneplanen.

Der tages følgende prioriteringer i anvendelse til udvælgelses af potentielle opkøb:

- a) landbrugsarealer, der ikke er omfattet af Kommuneplan 2025 primær landbrugsjord
- b) landbrugsarealer i nærhed til eksisterende natur af god/høj naturkvalitet indenfor kommuneplanen potentielle naturområder
- c) arealer der kan skabe naturforbindelser mellem byer, kyst og skove.

Kommunalejede arealer

Kommunalejede arealer - Ændret arealanvendelse omfatter:

- 1) kommunale bortforpagtede landbrugsjorder, som kan overgå til naturarealer.
- 2) Nuværende kommunale eller statslige ejede naturområder, der kan sikres, at biodiversitet, dyre- og fugleliv beskyttes.

Der tages følgende prioriteringer i anvendelse til udvælgelses af potentielle omprioriteringer:

- a) Kommunale arealer, der efter en konkret vurdering ikke er eller kan blive egnet til by formål (se dog litra b)
- b) Områder der er udlagt til rekreative formål og som har potentiale for at skabe sammenhængende grønne kiler i byerne.

- c) Bortforpagtede landbrugsjorder, der i dag er beskyttet natur, men som driftes naturmæssigt uhensigtsmæssigt.

Forvaltningens bemærkninger

Det må forventes, at der i forbindelse med den generelle natur- og landskabsforvaltning i kommunes geografi samt større projekter, herunder lavbund og byudvikling gives mulighed for opkøb af jord i tilknytning til disse. Puljens formål kan have et stigende potentiale i forbindelse med dette arbejde de kommende år.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til kommuneplanen.

Økonomiske konsekvenser

Der er afsat en pulje på 3 mio. kr. i anlægsbudgettet i 2025, der sikrer midler til opkøb af private lodsejere. Formålet er at identificere, hvor der kan tages landbrugsarealer ud af drift, hvorefter de kan overgå til naturarealer. Puljen kan anvendes til rene opkøb, medfinansiering af opkøb i samarbejde med Den danske Naturfond og eventuelt nye statslige opkøbs- og støtteordninger, som kan anvendes af kommunerne.

Lovgrundlag

Intet relevant lovgrundlag.

Indstilling

Chefen for Plan, Byg og Miljø indstiller, at

1. plan for opkøb af jord til naturformål og ændret anvendelse af kommunalt ejet jord godkendes
2. der gives anlægsbevilling på 3 mio. kr. til Opkøb af jord til naturformål, bevillingen finansieres af det til formålet afsatte rådighedsbeløb på investeringsoversigten 2025.
3. forvaltningen bemyndiges til at afsøge mulige potentielle arealer og opkøb via frivillige aftaler med grundejer.

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 28-04-2025

Ad. 1. Tilrådt.

Ad. 2. Tilrådt.

Ad. 3. Tiltrådt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 06-05-2025

Ad 1. Tiltrådt.

Ad 2. Tiltrådt.

Ad 3. Tiltrådt.

Beslutning i Kommunalbestyrelsen den 13-05-2025

Ad. 1. Godkendt.

Ad. 2. Godkendt.

Ad. 3. Godkendt.

Afbud:

Sebastian Halkjær-Grauert (I)

Jan Petersen (A)

Bilag:

1 -	Åben	Notat - Opkøb af jord til naturformål samt ændret	(37686/25)	(H)
3761691		arealanvendelse af kommunalt ejet jord		